

Årsrapport 2025

Sør-Østerdal interkommunalt politisk råd (SØIPR)

1. Innledning

Sør-Østerdal interkommunalt politisk råd (SØIPR) er det felles politiske samarbeidsorganet for kommunene Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Åmot og Våler. Sammen med Innlandet Fylkeskommune utgjør disse SØIPR sine medlemmer. Rådet skal bidra til helhetlig regional utvikling, styrket samhandling og tydelig politisk påvirkning i saker av strategisk betydning for Sør-Østerdal.

SØIPR består av:

- Representantskap, med ordfører, varaordfører og én representant fra opposisjonen i hver kommune, samt to fylkestingsrepresentanter fra Innlandet fylkeskommune.
- Styret, bestående av regionens ordførere og to fylkestingsrepresentanter fra Innlandet fylkeskommune.

I styremøtene deltar kommunedirektørene fra hver kommune med tale- og forslagsrett. Innlandet fylkeskommune deltar i både styret og representantskapet med to fylkestingsrepresentanter og én administrativ representant som dialogpartnere.

I 2025 behandlet styret og representantskapet en ny samarbeidsavtale mellom kommunene og Innlandet fylkeskommune. Samtlige kommuner sluttet seg til avtalen, som trådte i kraft 1. januar 2025. Avtalen har styrket partnerskapet med fylkeskommunen og tydeliggjort SØIPR sin rolle som regional samhandlingsarena.

I forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget ble det gjennomført valg av politisk ledelse for 2023 - 2025. I SØIPR har vi fungeringstid på inntil to år for politisk ledelse. Derfor ble Ole Erik Hørstad valgt som leder av SØIPR, og Turid Backe-Viken som nestleder for perioden 2026–2027.

2. Hovedaktiviteter og virksomhet i 2025

2.1 Saksbehandling og møteaktivitet

I løpet av 2025 har SØIPR hatt høy og stabil aktivitet. Følgende saker er behandlet:

- 54 saker i styret
- 19 saker i representantskapet

Sakene har spennet fra strategiske utviklingsspørsmål til konkrete prosjektbevilgninger og høringsuttalelser. Aktiviteten har ligget på tilsvarende nivå som i 2024, i tråd med vedtatte mål.

3. Prioriterte innsatsområder

3.1 Regional samhandling og politisk forankring

Et hovedgrep i 2025 har vært å styrke den regionale samhandlingen – både politisk og administrativt. Gjennom strategiske samlinger, konferanser og etablerte møteplasser har SØIPR bidratt til:

- felles forståelse av regionale utfordringer
- tydeligere prioriteringer
- sterkere relasjoner mellom kommunene

Dette har gitt regionen en mer samlet og slagkraftig stemme i møte med fylkeskommunale og statlige aktører.

3.2 Samfunnssikkerhet, beredskap og forsvar

Samfunnssikkerhet og beredskap har vært et gjennomgående tema i 2025. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har forsterket behovet for helhetlig tenkning rundt totalberedskap, sivilt–militært samarbeid og robust infrastruktur.

SØIPR har deltatt aktivt på nasjonale og regionale arenaer der disse temaene har stått sentralt, blant annet gjennom:

- dialog med Forsvaret og statlige beredskapsaktører
- deltakelse på Arendalsuka, Europadagen og nasjonale fagkonferanser
- oppfølging av beredskap som regional utviklingsfaktor

Betydningen av sikre transportårer, stabil kraftforsyning og koordinert beredskap mellom sivile og militære aktører har vært særlig vektlagt.

3.3 Samferdsel og infrastruktur

Samferdsel er en grunnleggende forutsetning for både regional utvikling og nasjonal beredskap. I 2025 har SØIPR arbeidet målrettet med:

- Rv. 3 som kritisk transport- og beredskapsåre, blant annet gjennom deltakelse og ledelse av Veiforum Rv. 3. Her jobbes det strategisk med utvidelse av forumet for å få inn relevante aktører som kan understøtte formålet med forumet.
- utvikling av Scandinavian Mountain Railway, et grenseoverskridende jernbaneinitiativ mellom Norge og Sverige. Jernbaneprosjektet vurderes som strategisk viktig både for næringsutvikling, turisme, internasjonal tilkobling og totalberedskap.
- Røros og Solørbanen – og jernbaneforum.
Jernbaneforum støtter hovedlinjene i den nasjonale godsstrategien og vurderer dokumentet som solid og godt gjennomarbeidet. Samtidig understrekes behovet for raskere gjennomføring av prioriterte tiltak som er avgjørende for både nasjonale og regionale interesser. Særlig viktig er fortgang i etablering av kryssningsspor på Rørosbanen, samt at Røros- og Solørbanen inkluderes i den nasjonale fjerntogstrategien som Jernbanedirektoratet har igangsatt. Videre er det avgjørende at Stortinget avsetter midler til utredning av elektrifisering av Røros- og Solørbanen. Disse tiltakene er sentrale for å styrke nasjonal beredskap og matforsyning, forbedre Forsvarets transportløsninger, redusere klimagassutslipp og øke trafikksikkerheten ved å flytte mer gods fra veg til bane. Samtidig vil dette bidra til økt regional verdiskaping og bedre transportløsninger for næringslivet i Innlandet og tilgrensende regioner.

3.4 Grenseoverskridende samarbeid

SØIPR har hatt en sentral rolle i Grensekomiteen Innlandet–Dalarna, både administrativt og politisk. Arbeidet har omfattet:

- strategiske diskusjoner om framtidig innretning av samarbeidet
- planlegging av felles politiske og faglige møteplasser
- oppfølging av prosjekter innen kompetanse, infrastruktur, næringsutvikling og levende lokalsamfunn

Samarbeidet med svenske partnere vurderes som stadig viktigere i en mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon. Grensekomiteen har vært i SØIPR i 2025 og orientert og aktiviteten og signalisert at de ønsker flere kommuner inn som medlemmer i komiteen.

3.5 Energi og kraft

Tilgang på kraft er avgjørende for verdiskaping, beredskap og bosetting i Sør-Østerdal. I 2025 har SØIPR fulgt opp regionale analyser av kraftsituasjonen og deltatt aktivt i dialog med:

- Innlandet fylkeskommune
- regionens kommuner
- næringsliv og industrimiljøer

Samarbeidet med industrinettverket 6Kloke har vært særlig viktig for å koble energispørsmål til næringsutvikling, energieffektivisering og lokal verdiskaping.

3.6 Kompetanse, arbeidskraft og inkludering

Kompetanseutvikling har vært et kjerneområde i 2025. SØIPR har vært pådriver for:

- etablering av fleksible og desentraliserte fagskoletilbud i Sør-Østerdal
- tettere samarbeid mellom kommuner, næringsliv og utdanningsinstitusjoner

Gjennom blant annet Oppvekstpolitisk dag og flere faglige møteplasser har rådet bidratt til økt oppmerksomhet rundt utenforskap, rekrutteringsutfordringer og framtidige kompetansebehov.

3.7 Bygdevekst og distriktsutvikling

Bygdevekst-programmet har vært et viktig satsingsområde i 2025 for fire av regionens seks kommuner. Signeringen av Bygdevekstavtalen for Innlandet i mai 2025 markerte starten på et forpliktende samarbeid for:

- rekruttering av arbeidskraft fra arbeidskraftreserven
- økt bosetting og boligutvikling
- kompetanse og utvikling av bærekraftige tjenester, særlig innen helsesektoren

Daglig leder i SØIPR har hatt en rolle som strategisk rådgiver i prosjektet. Spesielt har dette vært innen utforming av selve avtalen og utarbeide årlige handlingsplaner som skal godkjennes av partene, herunder KDD. Arbeidet har også omfattet samarbeid med akademia og studenter, blant annet gjennom podkaster og faglige initiativ i samarbeid med NTNU Gjøvik.

3.8 Næringsutvikling, innovasjon og teknologi

SØIPR har i 2025 lagt til rette for økt innovasjon og offentlig–privat samarbeid. Dette inkluderer:

- deltakelse i industrinettverk og næringsarenaer
- utvikling av Science Park Elverum / Innlandet Science Park
- gjennomføring av arrangementet «AI-spranget – fra visjon til verktøy»

Arbeidet har bidratt til økt kompetanse innen teknologi og kunstig intelligens, samt styrket samhandlingen mellom kommuner, næringsliv og kunnskapsmiljøer. Dette har vært et tydelig nybrottsarbeid med stor overføringsverdi for videre regional utvikling.

3.9 Jordbruk, matsikkerhet og beredskap

Forprosjektet «Fremtidstro i jordbruket» ble igangsatt i 2025. Prosjektet omfatter alle kommunene i regionen og har hatt fokus på:

- rekruttering til landbruket
- verdiskaping og lønnsomhet

- miljøtilpasning
- matsikkerhet og beredskap

Prosjektet legger grunnlag for et hovedprosjekt med sterk regional forankring fra 2026.

4. Strategisk fokus

Gjennom 2025 har SØIPR videreutviklet og tydeliggjort sin strategi. Følgende satsingsområder er lagt til grunn for videre arbeid:

- Energi
- Infrastruktur (vei og bane)
- Kompetanse
- Klima og natur
- Forsvar og beredskap

Disse områdene danner rammen for prioriteringer og innsats i 2026 og videre.

5. Økonomiske bevilgninger og tilskudd

SØIPR har i 2025 vedtatt støtte til flere prosjekter og initiativer, med en samlet tildeling på om lag 2 millioner kroner. Bevilgninger kan være gitt i 2024, men effektivert i 2025. *Blant tildelingene kan nevnes:*

- *Arendalsuka – kr 100 000*
 - *Industrinettverket 6Kloke – kr 300 000*
 - *Regional opplæringsdag innen kunstig intelligens – kr 100 000*
 - *Sweco – faktagrunnlag for Trysilbanen – kr 500 000*
 - *Rapport om Glomma og Trysilelva som resipienter for industrietableringer (finansiert via vannfond)*
 - *Etablering av fagskole i Sør-Østerdal (2024–2026) – kr 220 000 per år*
 - *Regional ungdomssatsing i samarbeid med Elverum og Åmot forsvarsforening – kr 335 000 (hvorav kr 312 500 refunderes av Innlandet fylkeskommune)*
 - *Beredskapsfagdager NOHBI Elverum – kr 100 000*
 - *Medfinansiering av NOHBI / Hedmark fylkeskraft – kr 300 000 per prosjektår (2026–2027)*
-

6. Prosjekter, nettverk og samarbeid

6.1 Sentrale prosjekter

SØIPR har hatt en aktiv rolle i flere betydningsfulle prosjekter:

- Etablering av fagskole i Sør-Østerdal
- Konseptfase for Science Park Elverum
- Forprosjekt rettet mot landbruksnæringen
- Regional aktivitets- og tiltaksplan for ungdomssatsing
- Scandinavian Mountain Railway
- Bygdevekst Innlandspiloten

6.2 Regionale nettverk

SØIPR deltar og legger til rette for følgende nettverk:

- Ordførernettverk
- Kommunedirektørnettverk
- Næringssjefnettverk
- Kultursjefnettverk (ungdomssatsing)
- Grensekomiteen Innlandet–Dalarna

6.3 Seminarer og møteplasser i 2025

- Oppvekstseminar (SØIPR arrangement)
 - AI-seminar (SØIPR arrangement)
 - Bygdevekstseminar (deltaker og rådgiver for PL)
-

7. Nøkkelbeslutninger i 2025

Blant årets viktigste beslutninger kan nevnes:

- Utvidelse av SØIPR med Innlandet fylkeskommune som medlem fra 1. januar 2025
 - Fastsetting av møteplan for 2026 med seks styremøter og to representantskapsmøter
 - Godkjenning av budsjett for 2026, som viderefører nivået fra 2024 og 2025
-

8. Økonomi

I henhold til samarbeidsavtalen har Elverum kommune ansvar for fakturering og regnskapsføring for SØIPR. Innlandet fylkeskommune bidrar årlig med kr 2,5 millioner i partnerskapsmidler, hovedsakelig øremerket regionale utviklingstiltak. Kommunene i regionen bidrar samlet med kr 1,0 million.

SØIPR har en sunn drift og solid økonomisk stilling. Regnskapet for 2025 viser et mindreforbruk på 1,1 mill. kroner, som foreslås overført til SØIPR regionale utviklingsfond. Etter avsetning utgjør samlet fondsbeholdning per 31.12.2025 16,150 mill. kroner.

Regnskapet omfatter både ordinær drift og prosjekter der SØIPR er økonomisk involvert. Rådet har i 2025 hatt kontorsted i Borgen, Storgata 20 i Elverum. Omfanget av husleie er redusert vesentlig i 2025. Husleiekostnader knyttet til Arendalsuka inngår i samme post.

Virksomheten medfører ikke forurensning av det ytre miljø.

9. Avslutning

2025 har vært et produktivt og innholdsrikt år som tydelig viser hva Sør-Østerdal-regionen kan oppnå gjennom målrettet samarbeid. SØIPR har styrket sin rolle som regional koordinator, strategisk pådriver og tydelig politisk stemme. Økt synlighet som region har vært sentralt og vil være viktig i hele perioden.

Med en klarere strategisk retning er grunnlaget godt lagt for videre utvikling i 2026.

Rena, 10. februar 2026

Ole Erik Hørstad
Politisk leder

Leif Harald Walle
Daglig leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.